

1/375

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.11/101-1479/2659

Ankara

18/6/1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 18/6/1999 tarihinde kararlaştırılan "Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile Askeri Hakimler Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki _____ :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	
Esas Kom.	Adalet
Tarih	18.6.1999 - 1/375
K. Md.	K.D.Bşk.
BAŞKAN	<i>[Signature]</i>

18.442.1999 - 00389

18.6.1999 - 01611

GENEL GEREKÇE

Anayasanın Devlet güvenlik mahkemelerinin kuruluşunu düzenleyen 143 üncü maddesinde yapılan değişiklikle, bu mahkemelerin yapısal oluşumu yeniden düzenlendiğinden, bu değişikliğe koşut olarak 16/6/1983 tarihli ve 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 26/10/1963 tarihli ve 357 sayılı Askerî Hâkimler Kanununda gerekli değişiklikleri yapmak üzere bu Tasarı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile 2845 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin son fıkrası hükmü değiştirilmek suretiyle, mahkemenin yapısal oluşumu yeniden düzenlendiği cihetle, buna koşut olarak fıkra metninden "Milli Savunma Bakanlığının görüşü alınarak" ibaresi çıkarılmakta ve Devlet güvenlik mahkemesi nezdinde görev alacak Cumhuriyet savcılarının sayısının belirlenmesi yetkisi Adalet Bakanlığından alınarak Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna verilmektedir.

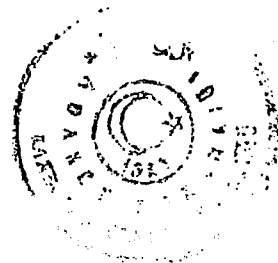
MADDE 2- Devlet güvenlik mahkemelerinin yapısal oluşumunun yeniden düzenlenmesine koşut olarak, 2845 sayılı Kanunun 5 inci maddesi değiştirilmektedir.

MADDE 3- Devlet güvenlik mahkemelerinin yapısal oluşumundaki değişikliğe koşut olarak, 2845 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi yeniden düzenlenmektedir.

MADDE 4- Devlet güvenlik mahkemelerinin yapısal oluşumu yeniden düzenlendiğinden, bu değişikliğe koşut olarak madde ile, 2845 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrası değiştirilerek, hukukî veya fiilî nedenlerle görevi başında bulunmayan asıl üyenin yerine yedek üyenin mahkeme kuruluna katılacağı öngörülmektedir.

MADDE 5- Devlet güvenlik mahkemelerinin yapısal oluşumu yeniden düzenlendiğinden, bu doğrultuda 2845 sayılı Kanunun 34 üncü maddesi değiştirilmektedir.

MADDE 6- Devlet güvenlik mahkemelerinin yapısal oluşumu yeniden düzenlenerek, mahkeme bünyesinde yer alan yedek üye sayısı ikiden bire indirildiğinden, bu değişikliğe koşut olarak 2845 sayılı Kanunun, 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "iki" ibaresi "bir"; 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "yedek üyelerinin" ibaresi, "yedek üyenin" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7- Anayasanın 143 üncü maddesinde yapılan değişikliğe ve Devlet güvenlik mahkemelerinin yapısal oluşumunun yeniden düzenlenmesine koşut olarak, 2845 sayılı Kanunun 37 nci maddesinin ikinci fıkrası ve 38 inci maddesi ile 357 sayılı Askerî Hâkimler Kanununun ek 7 ve ek 8 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmaktadır.

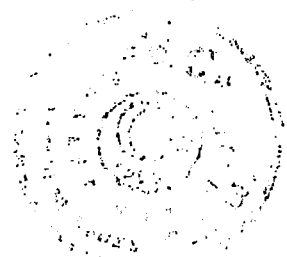
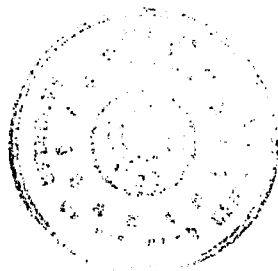
GEÇİCİ MADDE 1- Yapılan değişiklikle, Devlet güvenlik mahkemelerinin yapısal oluşumu yeniden düzenlendiğinden, bu mahkemelerdeki görevi sona eren askerî hâkim ve Cumhuriyet savcılarının atamaları yapıncaya kadar Millî Savunma Bakanı tarafından askerî mahkemelerde veya yargı ile ilgili idarî görevlerde geçici yetki verilebileceği madde ile öngörülmekte olup, bu kişilere geçici yetki verilirken rütbe ve kıdemlerinin dikkate alınacağı da açıkça vurgulanmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 2- Madde ile, Devlet güvenlik mahkemelerindeki askerî hâkim ve Cumhuriyet savcılarından boşalan yerlere bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren onbeş gün içinde çerçeve 2 nci maddeyle değiştirilen 2845 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde öngörülen nitelikleri taşıyanlar arasından Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca atama yapılacağı, bu atamalar yapıncaya kadar 2845 sayılı Kanunun 7 ve 8 inci maddelerine göre işlem yapılacağı öngörülmektedir.

GEÇİCİ MADDE 3- Devlet güvenlik mahkemelerinin yapısal oluşumu yeniden düzenlendiğinden, bu değişikliğe ilişkin Kanunun yayımından önce görülmekte olan davalara kalınan yerden devam edileceği hususunda ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermek için bu hüküm getirilmiştir. Şüphesiz, mahkeme kurulunda değişiklik olduğunda geçen oturumlara ait tutanakların değişen hâkim tarafından okunmasına dair 2845 sayılı Kanunun 25 inci madde hükmü burada da uygulanacaktır.

MADDE 8- Yürürlük maddesidir.

MADDE 9- Yürütme maddesidir.

**DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİNİN KURULUŞ VE
YARGILAMA USULLERİ HAKKINDA KANUN İLE ASKERİ
HÂKİMLER KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN
KANUN TASARISI**

MADDE 1- 16/6/1983 tarihli ve 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Devlet güvenlik mahkemesi nezdinde Cumhuriyet savcılarının sayısı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca saptanır."

MADDE 2- 2845 sayılı Kanunun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 5- Devlet güvenlik mahkemesinin başkanı, iki asıl ve bir yedek üyesi ile Cumhuriyet başsavcısı, birinci sınıfa ayrılmış adli yargı hâkim ve Cumhuriyet savcıları arasından; Cumhuriyet savcıları ise, diğer Cumhuriyet savcıları arasından atanırlar."

MADDE 3- 2845 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 6- Devlet güvenlik mahkemesinin başkanı, asıl ve yedek üyeleri ile Cumhuriyet başsavcısı ve Cumhuriyet savcıları, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca dört yıl için atanırlar; süresi bitenler yeniden atanabilirler.

Yeni atananlar göreve başlayıncaya kadar süresi dolanların görevleri devam eder. Görevlerde boşalma olması halinde yukarıdaki hükümler gereğince onbeş gün içinde yeni atamalar yapılır.

Devlet güvenlik mahkemesi başkanı, asıl ve yedek üyeleri ile Cumhuriyet başsavcısı ve Cumhuriyet savcıları, dört yıldan önce başka bir yere veya göreve atanamazlar. Ancak, meşru mazeretleri durumunda muvafakatları alınarak veya haklarında yapılacak soruşturma sonunda görev yeri veya görevlerinin değiştirilmesine Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca karar verilebilir."

MADDE 4- 2845 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Hukukî veya fiilî sebeplerle görevi başında bulunmayan asıl üyenin yerine yedek üye mahkeme kuruluna katılır."

MADDE 5- 2845 sayılı Kanunun 34 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 34- Devlet güvenlik mahkemelerinde göreve atanan hâkim, Cumhuriyet başsavcısı ve Cumhuriyet savcılarıyla diğer personelin, özlük işlerinde, denetimlerinde, haklarında disiplin soruşturması açılması ve disiplin cezası verilmesinde, şahsî ve görevle ilgili suçlarının soruşturma ve kovuşturulmasında bu Kanun hükümleri saklı kalmak üzere, kendi mesleklerine ait kanunların ilgili hükümleri uygulanır.

Devlet güvenlik mahkemelerinde devamlı veya geçici olarak görevlendirilenlerin, bu görevlerde geçirecekleri süreler esas mesleklerinde geçmiş sayılır.

Devlet güvenlik mahkemelerinde görevli hâkim, Cumhuriyet başsavcısı ve savcıları adli aravermeden faydalanamazlar. İşlerin elverdiği oranda kendilerine yıllık izinleri verilir."

MADDE 6- 2845 sayılı Kanunun, 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "iki" ibaresi "bir"; 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "yedek üyelerinin" ibaresi "yedek üyenin" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7- 16/6/1983 tarihli ve 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 37 nci maddesinin ikinci fıkrası ve 38 inci maddesi ile 26/10/1963 tarihli ve 357 sayılı Askerî Hâkimler Kanununun ek 7 ve ek 8 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

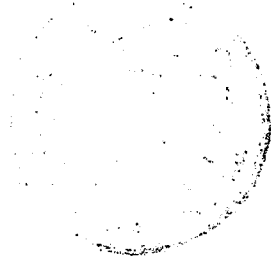
GEÇİCİ MADDE 1- Bu Kanunun yayımı tarihinde Devlet güvenlik mahkemelerinde görev yapan askerî hâkim ve Cumhuriyet savcılarının görevleri sona erer; bunlara atamaları yapılmaya kadar Millî Savunma Bakanı tarafından askerî mahkemelerde veya yargı ile ilgili idarî görevlerde rütbe ve kıdemlerine uygun olarak geçici yetki verilebilir.

GEÇİCİ MADDE 2- Devlet güvenlik mahkemesinde görev yapan askerî hâkim ve Cumhuriyet savcılarında boşalan yerlere, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren onbeş gün içinde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca atama yapılır.

Bu atamalar yapılınca kadar 2845 sayılı Kanunun 7 ve 8 inci madde hükümlerine göre işlem yapılır.

GEÇİCİ MADDE 3- Bu Kanunun yayımı tarihinden önce Devlet güvenlik mahkemelerinde görülmekte olan davalara kaldığı yerden devam olunur.

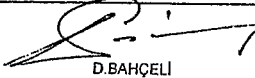
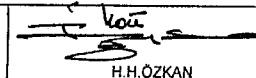
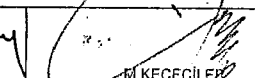
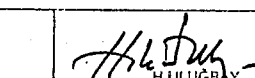
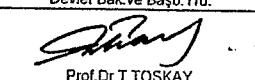
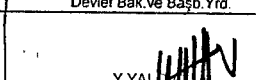
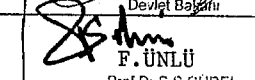
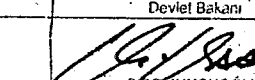
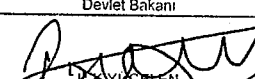
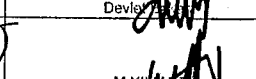
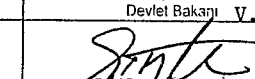
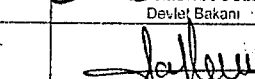
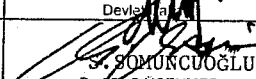
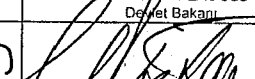
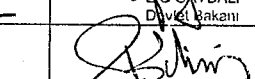
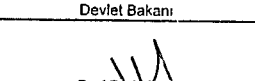
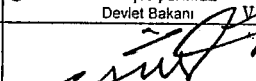
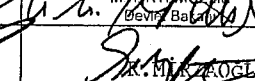
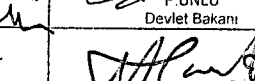
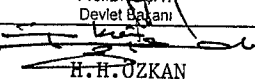
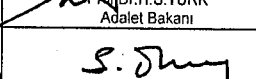
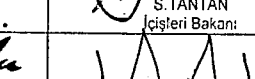
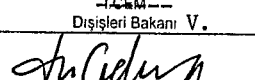
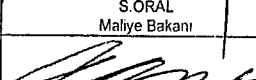
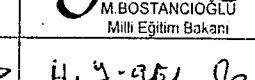
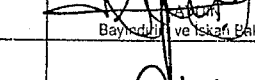
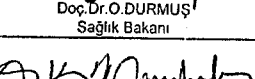
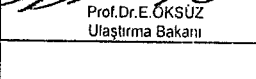
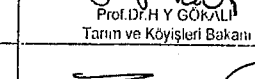
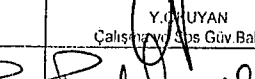
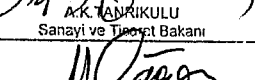
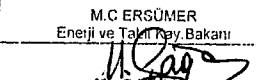
T/ 1121

Madde 8- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 9- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN

 D. BAĞÇELİ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 H. H. ÖZKAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. KECECİLER Devlet Bakanı	 H. ULUGBAY Devlet Bakanı
 Prof. Dr. T. TOSKAY Devlet Bakanı	 Y. YAL Devlet Bakanı	 F. ÜNLÜ Devlet Bakanı V.	 S. GEMUNCUOĞLU Devlet Bakanı
 R. KUDUMLU Devlet Bakanı	 M. YILMAZ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. F. MİRZAĞLU Devlet Bakanı	 S. S. GAYDALI Devlet Bakanı
 H. GEMCI Devlet Bakanı	 S. GEMUNCUOĞLU Devlet Bakanı V.	 M. KIRTEMLİ Devlet Bakanı	 F. ÜNLÜ Devlet Bakanı
 Prof. Dr. A. AY Devlet Bakanı	 Prof. Dr. H. S. TÜRK Adalet Bakanı	 M. MİRZAĞLU Milli Savunma Bakanı V.	 S. TANTAN İçişleri Bakanı
 H. H. ÖZKAN Dışişleri Bakanı V.	 S. ORAL Maliye Bakanı	 M. BOSTANCIĞLU Millî Eğitim Bakanı	 Bayındır ve İskan Bakanı
 Doç. Dr. O. DURMUŞ Sağlık Bakanı	 Prof. Dr. E. ÖKSÜZ Ulaştırma Bakanı	 H. Y. GÖKALP Tarım ve Köylükleri Bakanı	 Y. ÇUYAN Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
 A. K. TANRIKULU Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. C. ERSÜMER Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	 M. İ. TALAY Kültür Bakanı	 E. MUMCU Turizm Bakanı
 Prof. Dr. N. ÇİZAN Orman Bakanı	 N. ÇİZAN Çevre Bakanı V.		

dosya No.

1479

23